

6.2.	Domstolsudvalgets overvejelser	5821
6.2.1.	Bør dommere have bibeskæftigelse?	5821
6.2.2.	Udformningen af en tilladelses- og indberetningsordning	5822
6.3.	Justitsministeriets overvejelser	5823
6.3.1.	Bør dommere have bibeskæftigelse?	5823
6.3.2.	Udformningen af en tilladelses- og indberetningsordning	5824
7.	Ændringer som følge af oprettelsen af Domstolsstyrelsen	5826
8.	Færøerne og Grønland	5827
9.	Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser	5828
10.	Hørte myndigheder m.v.	5828

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre en række ændringer af retsplejelovens regler, bl.a. om rekruttering af dommere, om fremgangsmåden ved besættelse af dommerstillinger, om ansættelsesværn for dommerfuldmægtige og om dommeres bibeskæftigelse.

Lovforslaget fremsættes samtidig med et lovforslag om oprettelse af en domstolsstyrelse, der skal gennemføre en ændret struktur for administrationen af domstolene. Formålet med lovforslaget om en domstolsstyrelse er at markere domstolenes selvstændige og uafhængige stilling.

Nogle af forslagene i dette forslag har samme sigte, men herudover foreslås en mere gennemsigtig procedure i forbindelsen med udnævnelsen af dommere og større indsigt i dommernes bibeskæftigelse.

Det foreslås således med henblik på en *bredere rekruttering af dommere*, at der i retsplejeloven udtrykkeligt angives en række kriterier, som skal tillægges vægt ved besættelse af dommerstillinger. Hensigten er, at der til samtlige domstolsinstanser knyttes flere kvalificerede jurister med en anden erfaringsbaggrund end den traditionelle.

Også et forslag om en ordning, der giver advokater adgang til i en kortere periode at virke som konstituerede dommere enten i byretterne eller i landsretterne, har til formål at sikre en bredere rekruttering af dommere.

Det foreslås endvidere, at der oprettes et bredt sammensat *dommerudnævnelsesråd*, som skal afgive indstilling til justitsministeren om besættelse af alle dommerstillinger, med undtagelse af stillingen som præsident for Højesteret. Dette forslag skal sikre en mere åben og gennemsigtig udnævnelsesprocedure.

Herudover foreslås det, at der gennemføres et *værn mod uansøgt afskedigelse og forflyttelse for dommerfuldmægtige og retsassessorer*, der udøver doms-

myndighed uden at være udnævnt som dommere. Forslaget skal sikre, at der ikke hersker tvivl om disse personers uafhængighed, når de fungerer som dommere. Med samme formål foreslås det, at ansættelsesområdet for dommerfuldmægtige og retsassessorer ændres fra »Justitsministeriet med tilhørende institutioner« til alene at være »domstolene«.

Endelig tages der i lovforslaget stilling til *dommeres bibeskæftigelse*, herunder som formænd for eller medlemmer af råd og nævn og som dommere i voldgiftssager. Det foreslås, at dommere fortsat kan have sådan bibeskæftigelse. Dog skal dommeres deltagelse i private voldgifter ikke kunne ske efter udpegning kun af en af parterne i sagen.

Det foreslås endvidere, at alle dommere én gang årligt skal afgive indberetning til vedkommende retspræsident om den bibeskæftigelse, som den pågældende har udført. Indberetningen skal indeholde oplysning om hvervets art og hvervgiveren. Det foreslås, at disse indberetninger bliver offentligt tilgængelige. Alle dommere skal endvidere samtidig afgive en indberetning om indtægten ved hvert enkelt bierhverv.

Der foreslås også en udbygning af den eksisterende ordning, hvorefter dommere skal have tilladelse fra Præsidentrådet til fast indtægtsgivende bibeskæftigelse. Udbygningen består i en adgang for retspræsidenterne til at pålægge enkelte dommere at give yderligere oplysninger om bierhverv og til efter drøftelse med Præsidentrådet at beslutte, at dommeren ikke må påtage sig bibeskæftigelse.

Lovforslaget er udarbejdet på grundlag af Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996. Udvalget havde i henhold til kommissoriet til opgave at gennemgå og vurdere en række spørgsmål vedrørende retsvæsenets forhold, herunder særligt rekruttering, uddannelse og udnævnelse af dommere, dommeres lønmæssige forhold og adgang til bierhverv samt